

Lesbrief 6 - Waar bidden we?

Jaar 3

Kim Nataraja

Het is interessant te vermelden hoe wijdvertakt en invloedrijk de Christelijke beweging van de Woestijntraditie was. In het begin waren er slechts een paar kluizenaars, maar tegen het eind van de 4de eeuw waren er minstens 30.000 mannen en vrouwen die de woestijnen van Egypte, Palestina en Syrië bevolkten. "De woorden van de H. Antonius haalden velen over om zich toe te leggen op een leven in eenzaamheid. En zo ontstonden er van toen af aan kloosters in de bergen en de woestijn kreeg door de monniken het aanzien van een stad." (Het Leven van de Heilige Antonius)

Aanvankelijk was het een lekenbeweging; zelfs Antonius was geen priester. Pas later werden sommige van de oudere kluizenaars hiertoe aangewezen, maar dat waren er nooit veel. Zij leefden alleen, in tweetallen of in kleine groepen. Zij waren gewoon op zaterdag en/of zondag samen te komen voor het gemeenschappelijk gebed in een centraal gelegen gemeenschapsgebouw dat voor verschillende aangelegenheden gebruikt werd, 'ecclesia' genoemd. Zij baden regelmatig alleen in hun eigen cel, terwijl ze de Schriftpassage die ze gehoord hadden uit het hoofd leerden. Ze deden dit door middel van meditatie – het louter herhalen van de Schriftpassage zonder te reflecteren op de betekenis ervan. Het mediteren op de Schrift zoals wij dat wellicht doen, het taalkundig en tekstueel analyseren was geenszins deel van hun cultuur. Hun meditatie betekende niet denken over de Schrift, maar de Schrift verinnerlijken, de Schrift worden.

In deze cultuur van mondelinge overdracht werd dit herhalen hardop gedaan. "We hoorden hem mediteren," zei Abba Amoun over Abba Achilles. Bovendien kenden zij alle psalmen uit het hoofd en herhaalden zij deze elke 24 uur. De woestijn was een rumoerig oord: de woorden van de psalmen kwamen overal vandaan! De hele dag door combineerden zij werk en gebed, hun leven was doortrokken van een houding vol van gebed. De tekstgedeelten uit de Schrift die ze verinnerlijkt hadden tijdens hun persoonlijk gebed konden hen tijdens het werk voor de geest komen en hen de betekenis voor hen persoonlijk openbaren. Hun verlangen te doen wat de Heilige Paulus onderwees: "Bid voortdurend" was brandstof voor dit leven van gebed. Evagrius zei zelfs: "Leven is gebed."

Bidden kan overal: "Wel, wat betreft de plaats, weet dat elke plaats geschikt is voor gebed als iemand terdege bidt ... maar iedereen zou – wanneer mogelijk – een heilige plek in zijn eigen huis moeten kiezen en apart moeten houden (cel), om in stilte te kunnen bidden zonder gestoord te worden." (Origines) Het was vanzelfsprekend dat het gezamenlijk gebed in de centrale ontmoetingsruimte als zeer belangrijk gezien werd: "over gebed – de ruimte waar de gelovigen

samenkomen, heeft waarschijnlijk iets goedgunstigs om ons te helpen, omdat de kracht van de engelen te midden van de groep gelovigen geplaatst wordt, net zoals de kracht van onze Heer en Redder zelf, en de geest van de heiligen. Laat daarom niemand het gebed in de kerken minachten, want het gebed heeft een speciale betekenis voor hen die zich er oprecht mee verbinden."

(Origines)

Ook John Main benadrukt dit in zijn onderricht. Meditatie is voor iedereen, niet alleen voor religieuzen en kan overal plaatsvinden. Er zijn groepen van gewone mannen en vrouwen over de hele wereld die samenkomen in huizen, kantoren, op het werk, in kerken, in gemeenschapshuizen, scholen, Zondagscholen, in fitnesscentra, gevangenissen en ziekenhuizen. Alles, waar het maar redelijk rustig is, is geschikt.